

LATVIJAS REPUBLIKAS PATENTU VALDE

**PUBLISKAIS PĀRSKATS
2015**

SATURS

1. Pamatinformācija par Patentu valdi	3
Juridiskais statuss	3
Funkcijas, uzdevumi un pakalpojumi.....	3
Struktūra	3
2. Patentu valdes darbības rezultāti 2015. gadā.....	4
Rūpnieciskā īpašuma objektu reģistrācija un ar to saistītās procedūras	4
Informācijas pakalpojumi	5
Nozari regulējošo normatīvo aktu izstrāde un pilnveidošana.....	6
Starptautiskā sadarbība.....	7
3. Personāls	9
4. Komunikācija ar sabiedrību	11
Sabiedrības informēšana un izglītošana	11
Sadarbība ar nevalstisko sektoru	13
5. Finanšu resursi	14
6. Darbības prioritātes 2016. gadam.....	16

PAMATINFORMĀCIJA PAR PATENTU VALDI

JURIDISKAIS STATUSS

Patentu valde ir tieslietu ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde ar normatīvajos aktos noteiktu kompetenci rūpnieciskā īpašuma jomā.

FUNKCIJAS, UZDEVUMI UN PAKALPOJUMI

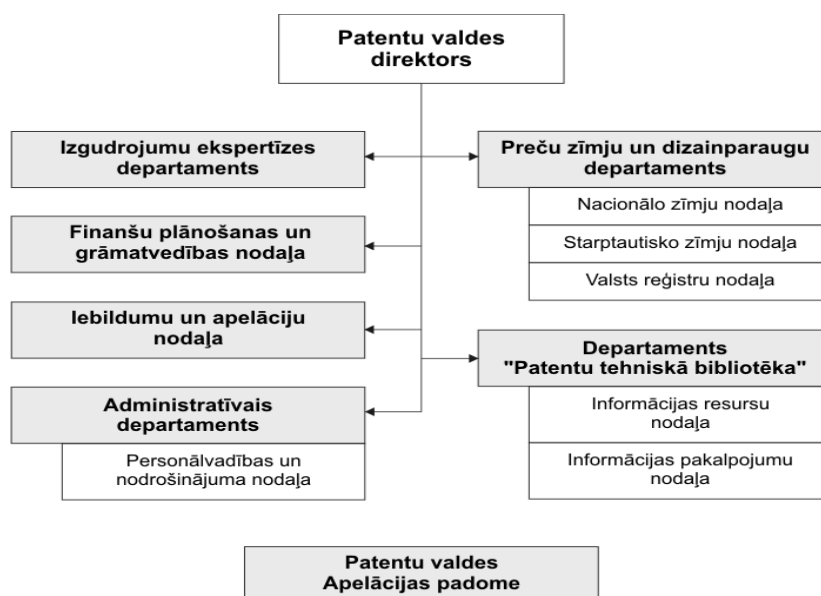
Patentu valde īsteno valsts politiku rūpnieciskā īpašuma jomā, nodrošinot rūpnieciskā īpašuma tiesību reģistrāciju un reģistru ziņu publikāciju savā oficiālajā izdevumā, kā arī veicinot izpratni par šo tiesību aizsardzību.

Īstenojot Latvijai saistošajos starptautiskajos līgumos un Latvijas normatīvajos aktos paredzētās valsts rūpnieciskā īpašuma iestādes funkcijas, Patentu valde pieņem un izskata personu pieteikumus rūpnieciskā īpašuma objektu tiesiskajai aizsardzībai, veic pieteikumu ekspertīzi, piešķir patentus, reģistrē preču zīmes, dizainparaugus un pusvadītāju izstrādājumu topogrāfijas un kārtā attiecīgos valsts reģistrus.

Patentu valde savas kompetences ietvaros sniedz priekšlikumus normatīvo aktu projektu izstrādei, rīko profesionālo patentpilnvaroto (no 2016. gada 1. janvāra – profesionālie patentpilnvarnieki) kvalifikācijas eksāmenus, konsultē juridiskās un fiziskās personas rūpnieciskā īpašuma jautājumos un sniedz citus informācijas pakalpojumus – veic patentu, preču zīmju, dizainparaugu un tehniskās informācijas meklējumus, veido datubāzes par rūpnieciskā īpašuma un autortiesību aizsardzību, nodrošina brīvpieeju grāmatām un periodiskajiem izdevumiem par intelektuālā īpašuma jautājumiem, veido patentu dokumentācijas krājumu Latvijā, kā arī organizē mācību seminārus un citus pasākumus.

STRUKTŪRA

2012. gada 18. oktobrī izdots Patentu valdes iekšējais normatīvais akts Nr. 9-1/13-2012 „Patentu valdes reglaments” nosaka Patentu valdes struktūru:

PATENTU VALDES DARBĪBAS REZULTĀTI 2015. GADĀ
RŪPNIECISKĀ ĪPAŠUMA OBJEKTU REĢISTRĀCIJA UN
AR TO SAISTĪTĀS PROCEDŪRAS

Tiesības uz rūpniecisko īpašumu Latvijā iegūst ar rūpnieciskā īpašuma objektu reģistrāciju, kas atbilstoši rūpnieciskā īpašuma normatīvajiem aktiem veikta Patentu valdē (nacionālās procedūras kārtībā).

2015. gadā nacionālās procedūras kārtībā saņemti 137 patentu pieteikumi izgudrojumu aizsardzībai (par 28% vairāk nekā 2014. gadā) un 45 pieteikumi papildu aizsardzības sertifikāta saņemšanai (par 7% vairāk nekā 2014. gadā), 1809 preču zīmju reģistrācijas pieteikumi (par 23% vairāk nekā 2014. gadā) un 56 dizainparaugu reģistrācijas pieteikumi, kuros ietverti 102 dizainparaugi (par 56% vairāk pieteikumu nekā 2014. gadā).

Pēc nacionālo pieteikumu izskatīšanas tika piešķirti 147 patenti izgudrojumu aizsardzībai (par 2% vairāk nekā 2014. gadā) un 17 papildu aizsardzības sertifikāti (par 32% mazāk nekā 2014. gadā), kuri ir balstīti uz Eiropas patentiem, veiktas 1204 preču zīmju reģistrācijas (par 2% mazāk nekā 2014. gadā) un 38 dizainparaugu reģistrācijas (par 15% vairāk nekā 2014. gadā; aizsardzība piešķirta pavisam 71 dizainparaugam, jo daudzos pieteikumos ietverti vairāki dizainparaugi).

Izņēmuma tiesības Latvijā var iegūt arī veicot rūpnieciskā īpašuma objektu reģistrāciju atbilstoši Latvijai saistošo starptautisko līgumu un Eiropas Savienības tieši piemērojamo normatīvo aktu normām. Statistikas dati rāda, ka pieteicēji labprāt izmanto šo iespēju.

2015. gadā uz Eiropas patentu iestādes piešķirto patentu pamata, atbilstoši īpašajam nolīgumam starp Latviju un Eiropas patentu organizāciju, uz Latviju tika attiecināti 72 Eiropas patenti (par 35% mazāk nekā 2014. gadā), bet saskaņā ar 1973. gada 5. oktobra Konvenciju par Eiropas patentu piešķiršanu tika apstiprināti 1044 Eiropas patenti (par 1% vairāk nekā 2014. gadā). 2015. gadā Latvijas pieteicēji iesnieguši 55 pieteikumus (salīdzinājumam 2014. gadā – 30 pieteikumus). Latvijas pieteicējiem 2015. gadā piešķirti 8 patenti (salīdzinājumam 2014. gadā – 13 patenti).

Madrides Savienības ietvaros aizsardzību Latvijā ieguvušas 1489 preču zīmes (par 7% mazāk nekā 2014. gadā). Latvijas pieteicēji starptautiskajai reģistrācijai pieteica 101 preču zīmi (par 9% mazāk nekā 2014. gadā).

Saskaņā ar Hāgas nolīguma Ženēvas aktu uz Latviju attiecinātas 27 dizainparaugu reģistrācijas (par 7% mazāk nekā 2014. gadā; aizsardzība piešķirta 82 dizainparaugiem).

Latvijas pieteicēju iesniegto un Iekšējā tirgus saskaņošanas birojā (OHIM) (no 2016. gada 23. marta – Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma iestāde jeb EUIPO) reģistrēto Kopienas dizainparaugu skaits 2015. gadā – 92 (par 26% vairāk nekā 2014. gadā). To skaitā ar Patentu valdes starpniecību sagatavoti un OHIM nosūtīti seši dizainparaugu reģistrācijas pieteikumi (11 dizainparaugi). Jāatzīmē, ka sniegto konsultāciju skaits pieteikumu sagatavošanā ir ievērojami lielāks.

2015. gadā no Latvijas OHIM iesniegti 159 Kopienas preču zīmju (no 2016. gada 23. marta – Eiropas Savienības preču zīme) reģistrācijas pieteikumi, un reģistrētas 150 preču zīmes (salīdzinājumam 2014. gadā – 159 pieteikumi un 127 reģistrētas preču zīmes).

Pārskata periodā saņemti 28 no OHIM pārsūtīti iesniegumi par Eiropas Kopienas preču zīmes pārveidi (konversiju) par preču zīmes pieteikumu Latvijā (par 4% vairāk nekā 2014. gadā).

Patentu valde uzturēja arī profesionālo patentpilnvaroto reģistru un organizēja profesionālo patentpilnvaroto kvalifikācijas eksāmenus saskaņā ar MK 2011. gada 26. aprīļa noteikumiem Nr. 317 "Noteikumi par profesionālo patentpilnvaroto reģistra saturu, reģistra uzturēšanas kārtību un patentpilnvaroto kvalifikācijas eksāmena kārtību". 2015. gadā, tāpat kā iepriekšējos gados, eksāmens notika divas reizes un to kopā nokārtoja pieci pretendenti. Patentpilnvaroto reģistrā tika veikti 29 ieraksti.

Reģistru ierakstus un rūpnieciskā īpašuma normatīvajos aktos noteiktās ziņas, kas attiecas uz rūpnieciskā īpašuma objektu reģistrāciju, publicē Patentu valdes oficiālajā izdevumā „Izgudrojumi, Preču Zīmes un Dizainparaugi”. Gada laikā publicēti 12 izdevuma numuri. Šīs publikācijas pieejamas PDF formātā Patentu valdes tīmekļa vietnē (www.lrpv.gov.lv) sadaļā „Oficiālais izdevums”.

Ar Patentu valdes darbu cieši saistīta Apelācijas padomes darbība, kura rūpnieciskā īpašuma normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izskata strīdus patentu, preču zīmju, dizainparaugu un pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju jomā. Tādēļ viena no Patentu valdes 2015. gada prioritātēm bija Apelācijas padomes darba efektivizēšana ar mērķi mazināt uzkrājumu iebildumu un apelāciju izskatīšanā. Kopumā ir izdevies ievērojami uzlabot Apelācijas padomes darbību, un 2015. gadā Apelācijas padome kopumā izskatīja 114 lietas (visas – iebildumu lietas), kas ir līdzvērtīgā līmenī ar 2014. gadu, kad tika izskatītas 113 iebildumu lietas un četras apelāciju lietas. Apelācijas padomes locekļi arī pārstāv Patentu valdi Administratīvajā tiesā iebildumu un apelāciju lēmumu pārsūdzības lietās. 2015. gadā tiesā pārsūdzēti 16 Apelācijas padomes lēmumi.

Termiņu ziņā pēdējo divu gadu laikā ir būtiski samazināts uzkrājums Apelācijas padomes strīdu izskatīšanā, un laiks no iebilduma iesniegšanas līdz tā izskatīšanai pašlaik ir sešu mēnešu robežās (pirms tam šis periods pārsniedza pat pusotru gadu). Stājoties spēkā Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likumam, 2016. gadā tiks izveidota Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padome, kuras locekļus iecels MK un kas darbosies kā neatkarīga koleģiāla lēmēj institūcija, kas izskata ārpus tiesas strīdus, kuri izriet no rūpnieciskā īpašuma objektu reģistrācijas un pēcreģistrācijas procedūrām.

INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMI

Patentu valde 2015. gadā turpināja īstenot rūpnieciskā īpašuma informatīvās vides pilnveidošanas uzdevumus.

Patentu valdes bibliotēkas krājumu veido Latvijas un dažādu pasaules valstu izgudrojumu patentu, preču zīmju un dizainparaugu publikācijas. Pārskata periodā informācijas krājums papildināts ar 642 tūkstošiem eksemplāru.

Patentu valdes bibliotēkas lasītavā tiek nodrošināta brīvpieeja krājumā esošajām grāmatām, periodiskajiem izdevumiem, uzzīņu literatūrai un normatīvajiem aktiem ne vien par rūpnieciskā īpašuma, bet arī autortiesību jautājumiem. Pieejamas arī patentu, preču zīmju, dizainparaugu un daudznozaru datubāzes, kā arī citas bibliotēkas veidotās un abonētās datubāzes.

2015. gadā lietotāji bibliotēku apmeklēja 796 reizes un tiem kopumā tika izsniegtas 1932 vienības. Papildus pieteicēju ikdienas konsultēšanai Patentu valdes galvenajā ēkā,

pārskata periodā bibliotēkas apmeklētājiem sniegtas 652 uzziņas un konsultācijas, veikti 58 izvērsti informācijas meklējumi rūpnieciskā īpašuma aizsardzības jomā. Notikušas 198 lasītāju individuālās apmācības elektronisko resursu izmantošanā.

NOZARI REGULĒJOŠO NORMATĪVO AKTU IZSTRĀDE UN PILNVEIDOŠANA

Pārskata periodā Patentu valdes speciālisti sadarbībā ar Tieslietu ministriju un citām institūcijām ir veikuši ievērojamu darbu Patentu valdes kompetencē esošo normatīvo aktu pilnveidošanā.

2015. gadā pabeigts darbs pie likumprojekta „Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likums”, kuru Saeima 2015. gada 18. jūnijā atbalstīja trešajā lasījumā. Likums stājās spēkā 2016. gada 1. janvārī. Likuma mērķis ir radīt tiesiskus priekšnoteikumus rūpnieciskā īpašuma objektu efektīvai reģistrācijai un ar to saistīto strīdu risināšanai. Likums izstrādāts, pamatojoties uz MK 2009. gada 4. augusta rīkojuma Nr. 534 „Par Rūpnieciskā īpašuma Apelācijas padomes koncepciju” 3.1. punktā iekļauto uzdevumu.

2015. gadā, vienlaikus ar Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma pieņemšanu, tika veikti arī vairāki grozījumi rūpnieciskā īpašuma speciālajos likumos. Veikti grozījumi Patentu likumā, likumā „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm”, Dizainparaugu likumā un Pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju likumā. Grozījumu mērķis ir veicināt rūpnieciskā īpašuma aizsardzību un saskaņot šos likumus ar Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likumu. Grozījumi precizē regulējumu par pieteikuma datuma noteikšanu, pieteikuma un reģistrācijas lietu pieejamību, dokumentu paziņošanu, mantiskā un nemantiskā kaitējuma atlīdzības noteikšanas kārtību. Grozījumi likumos Saeimā pieņemti 2015. gada 19. novembrī. Tie stājās spēkā vienlaicīgi ar Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likumu – 2016. gada 1. janvārī.

2015. gadā veikti grozījumi Civilprocesa likumā, kas paredz nodrošināt iespēju personām pārskatīt Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmumu vispārējās jurisdikcijas tiesā Civilprocesa likuma noteiktajā kārtībā. Grozījumi nosaka kārtību, kādā persona var vērsties tiesā saistībā ar Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmumu, ja persona to uzskata par nepamatotu, nepareizu vai personas tiesību aizskarošu. Vienlaikus grozījumi nosaka vienu kompetento tiesu lietās par strīdiem, kas izskatīti Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomē, nododot tos izskatīšanai Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā, bet par apelācijas instanci nosakot Rīgas apgabaltiesu.

Ņemot vērā, ka Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma 5. pants paredz, ka Patentu valdes sniegtie pakalpojumi ir maksas pakalpojumi un Patentu valdes cenrādi nosaka MK, 2015. gadā veikti grozījumi likumā „Par nodokļiem un nodevām”, izslēdzot no tā normu, kas nosaka, ka par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību ir maksājamas valsts nodevas. Grozījumi stājās spēkā 2016. gada 1. janvārī.

Papildus grozījumiem likumā „Par nodokļiem un nodevām” 2015. gadā veiktas attiecīgas izmaiņas arī speciālajos likumos rūpnieciskā īpašuma jomā, no tiem izslēdzot normu, kas deleģē MK noteikt nodevas par rūpnieciskā īpašuma objektu aizsardzību. Attiecīgi tika izstrādāti jauni MK noteikumi, kas nosaka Patentu valdes un Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes cenrāžus, maksāšanas kārtību un atvieglojumus. Jaunie cenrāži neparedz būtiskas maksas pakalpojumu izmaiņas, salīdzinot ar valsts nodevām, un apvieno MK noteikumus Patentu valdes maksas pakalpojumus (MK 2015. gada 15. decembra noteikumi Nr. 723) un Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes maksas pakalpojumus (MK 2015. gada 15. decembra

noteikumi Nr. 732). Maksas pakalpojumiem, kas līdz šim tika iekasēti nodevu veidā, netiks piemērots PVN.

Lietotājiem draudzīgāka paredzēta Patentu valdes e-pakalpojumu izmantošana – tiek piemērota 10% atlaide tiem elektroniski iesniegtajiem pakalpojumu pieprasījumiem, kuri uzreiz tiek apmaksāti Patentu valdes tiešsaistes sistēmā.

Lai īstenotu Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likumā MK sniegtos deleģējumus, kā arī saistībā ar grozījumiem speciālajos likumos rūpnieciskā īpašuma jomā, izstrādāti šādi grozījumi MK noteikumos vai jauni MK noteikumi:

1. Patentu valdes nolikums (MK 2015. gada 15. decembra noteikumi Nr. 720);
2. Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes nolikums (izsludināts VSS 2015. gada 3. decembrī);
3. Grozījums MK 2005. gada 27. decembra noteikumos Nr. 1032 „Noteikumi par budžetu ieņēmumu klasifikāciju” (MK 2015. gada 1. decembra noteikumi Nr. 675);
4. Grozījumi MK 2005. gada 5. aprīļa noteikumos Nr. 228 “Noteikumi par preču zīmju reģistrācijas procedūras veidlapu paraugiem” (MK 2015. gada 1. decembra noteikumi Nr. 676);
5. Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes locekļa amata pretendentu un locekļu atestācijas eksāmena kārtība (MK 2015. gada 1. decembra noteikumi Nr. 677);
6. Kārtība, kādā persona, kas kārto reģistrācijas vai pēcreģistrācijas procedūras, iesniedz dokumentus Patentu valdē (MK 2015. gada 15. decembra noteikumi Nr. 719);
7. Grozījumi MK 2008. gada 1. aprīļa noteikumos Nr. 224 “Patentu un patentu pieteikumu noteikumi” (MK 2015. gada 22. decembra noteikumi Nr. 748);
8. Noteikumi par dizainparaugu reģistrācijas procedūras veidlapu un reģistrācijas apliecības paraugiem (MK 2015. gada 22. decembra noteikumi Nr. 764);
9. Noteikumi par profesionālo patentpilnvarnieku saraksta saturu, tā uzturēšanas kārtību un profesionālo patentpilnvarnieku kvalifikācijas eksāmena kārtību (MK 2016. gada 8. marta noteikumi Nr. 146).

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Pārskata periodā Patentu valde turpināja veikt pienākumus, kas Latvijas Republikai kā dalībvalstij izriet no starptautiskajām saistībām rūpnieciskā īpašuma aizsardzības jomā, pārstāvēja Latviju institūcijās un pasākumos, kā arī attīstīja divpusēju sadarbību ar ārvalstu un starptautiskajām organizācijām. Iespēju robežās Patentu valdes darbinieki piedalījās Pasaules Intelektuālā īpašuma organizācijas (WIPO), Eiropas patentu organizācijas (EPO), Eiropas patentu iestādes (EPI), Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma iestādes (EUIPO) un attiecīgo dalībvalstu iestāžu savstarpējās koordinācijas pasākumos, kas vērsti uz rūpnieciskā īpašuma tiesību starptautiskā, reģionālā un Eiropas Savienības regulējuma pilnveidošanu un iestāžu darbības tālāku attīstību.

No 2015. gada 1. janvāra līdz 2015. gada 30. jūnijam Latvija pirmo reizi veica Eiropas Savienības Padomes prezidējošās valsts pienākumus. Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē laikā Tieslietu ministrija uzdeva Patentu valdei vadīt Intelektuālā īpašuma darba grupu, kas 2015. gada 21. aprīlī panāca politisku vienošanos ar Eiropas Parlamentu par Eiropas preču zīmju sistēmas reformu.

Patentu valdes direktora S. Laganovska vizītes laikā Serbijas Republikā 2015. gada 16. novembrī noslēgts Saprašanās memorands starp Serbijas Republikas Intelektuālā īpašuma iestādi un Patentu valdi.

Patentu valdei izveidojusies laba sadarbība ar EPI un EUIPO. Šo starptautisko institūciju piedāvātie projekti (patentu, preču zīmju un dizainparaugu jomā) ļauj Patentu valdei uzlabot sniegto pakalpojumu kvalitāti, to lietošanas ērtumu, ieviest jaunus pakalpojumus un uzlabot rūpnieciskā īpašuma sistēmu, lai tā būtu mūsdienīga un atbilstu sistēmas lietotāju prasībām.

Sadarbības ietvaros ar EPI Patentu valde regulāri nosūta uz EPI Latvijas patentu A un B publikāciju bibliogrāfiskos datus, lai ievietotu tos *Worldwide Espacenet* datubāzē. Tas nodrošina efektīvas meklēšanas iespējas pēc dažādiem parametriem (starptautiskās patentu klasifikācijas indeksa, atslēgvārdiem, izgudrotāja, īpašnieka, patenta numura vai pieteikuma numura) un ļauj citu valstu interesentiem iegūt informāciju par inovāciju aktivitātēm Latvijā.

Sadarbība starp Patentu valdi un EUIPO uzsākta 2001. gadā, kad tika noslēgts abu iestāžu Saprašanās memorands. No 2011. gada Patentu valde ar EUIPO ik gadu slēdz Sadarbības līgumu un Divpusējo sadarbības līgumu Eiropas Savienības preču zīmju un Kopienas dizainparaugu jomā.

2015. gada trešajā ceturksnī pabeigta EUIPO Sadarbības fonda ietvaros izstrādāto preču zīmju un dizainparaugu informācijas sistēmu ieviešana, papildināšana un savietošana ar eksistējošām sistēmām, ieviesta dizainparaugu elektroniskā pieteikumu iesniegšanas sistēma un vairāki e-pakalpojumi, kas saistīti ar preču zīmēm un dizainparaugiem. Tā rezultātā no 2015. gada septembra Patentu valdes tīmekļa vietnē ir nodrošināta iespēja tiešsaistē iesniegt dizainparauga reģistrācijas pieteikumu Latvijā, kā arī pieejami šādi jauni e-pakalpojumi: (a) preču zīmes reģistrācijas atjaunošana uz jaunu 10 gadu periodu; (b) preču zīmes reģistrācijas dzēšana pēc preču zīmes īpašnieka iniciatīvas; (c) preču zīmes īpašnieka datu maiņa (vārda, uzvārda, nosaukuma vai adreses maiņa); (d) iebilduma iesnieguma iesniegšana pret preču zīmes reģistrāciju; (e) dizainparauga reģistrācijas atjaunošana uz jaunu piecu gadu periodu; (f) dizainparauga izslēgšana no reģistra pēc dizainparauga īpašnieka iniciatīvas; (g) dizainparauga īpašnieka datu maiņa (vārda, uzvārda, nosaukuma vai adreses maiņa).

2015. gada beigās tika īstenots EUIPO projekts būtiskāko Latvijas Republikas tiesas nolēmumu apkopošanai intelektuālā īpašuma sfērā „*Case Law Project*”. Patentu valde sadarbībā ar Latvijas Republikas Augstāko tiesu apkopoja 11 Latvijas Republikas tiesu nolēmumus civillietās par preču zīmēm, dizainparaugiem un patentiem, kas ir būtiski tiesu praksei un kas ir stājušies likumīgā spēkā no 2006. gada līdz 2014. gadam. Šī informācija tika nosūtīta EUIPO ievietošanai īpaši izveidotā publiski pieejamā datubāzē – *eSearch Case Law*, kā arī ir ievietota Patentu valdes mājas lapā 2016. gadā.

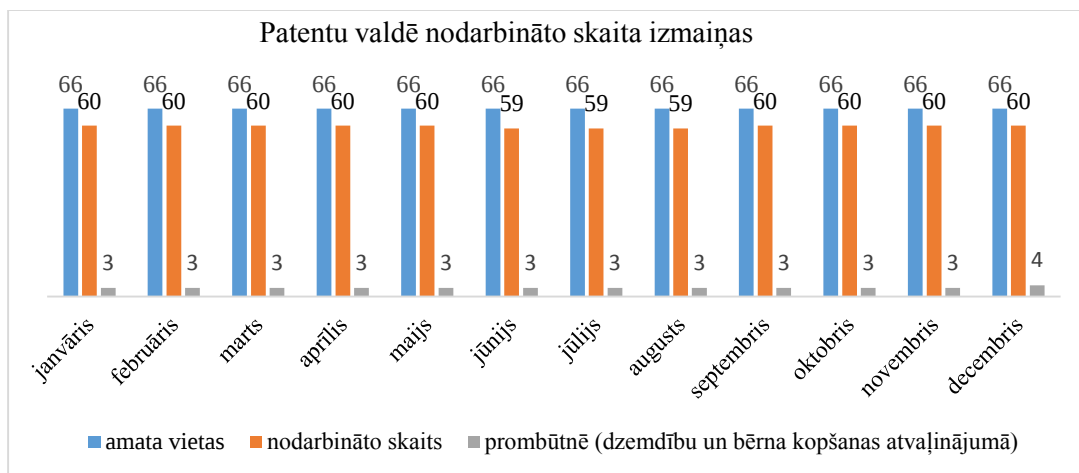
Patentu valde 2015. gadā arī aktīvi darbojusies Eiropas Intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu novērošanas centrā (Observatorija), piedaloties sanāksmēs, sniedzot datus par Latviju dažādiem pētījumiem, kā arī informējot sabiedrību par Observatorijas publicētajiem pētījumiem un datiem. Observatorija ir publiskā un privātā sektora ekspertu un ieinteresēto pušu sadarbības tīkls, kura mērķis ir veicināt un atbalstīt valsts iestāžu, privātā sektora un Eiropas Savienības iestāžu pasākumus cīņā pret intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem. Pārskata periodā Observatorija publicējusi pētījumu „Intelektuālā īpašuma tiesības un uzņēmumu sniegums Eiropā: ekonomiskā analīze” un četrus pētījumus par intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu ekonomiskajām izmaksām, aprēķinot pārkāpumu nodarītās sekas dažādiem sektoriem. 2015. gadā pētījumi veikti par šādiem sektoriem: (a) smaržas un kosmētiskie līdzekļi; (b) apģērbi, apavi un aksesuāri; (c) sporta piederumi; (d) rotaļlietas un spēles.

Patentu valdes darbinieki piedalījās WIPO rīkotajos pasākumos un darba grupās – Nicas Savienības (Nicas nolīgums par preču un pakalpojumu starptautisko klasifikāciju zīmju reģistrācijai) darba grupas sesijā, Preču zīmju, dizainparaugu un ģeogrāfisko izcelsmju norāžu pastāvīgās komitejas sesijās, Madrides sistēmas (Madrides nolīgums par zīmju starptautisko

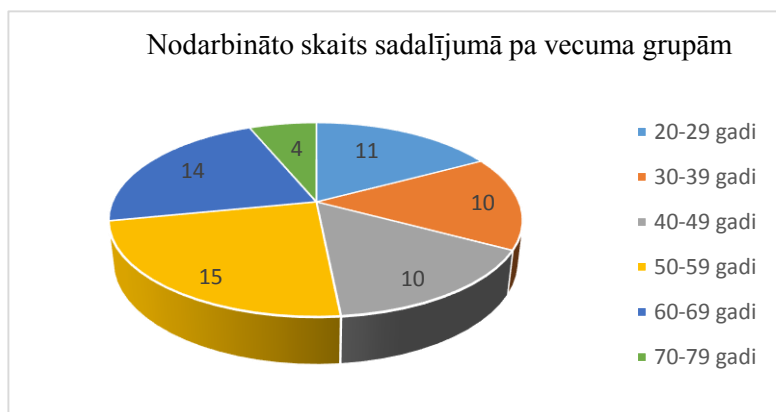
reģistrāciju un Madrides nolīguma par zīmju starptautisko reģistrāciju protokols) pilnveidošanas darba grupas sesijā, Attīstības un intelektuālā īpašuma komitejā, Tiesību īstenošanas komitejā, WIPO Ģenerālajā asamblejā, kā arī dažādās OHIM un EPI saziņas sanāksmēs, kas norisinājās pārskata periodā.

PERSONĀLS

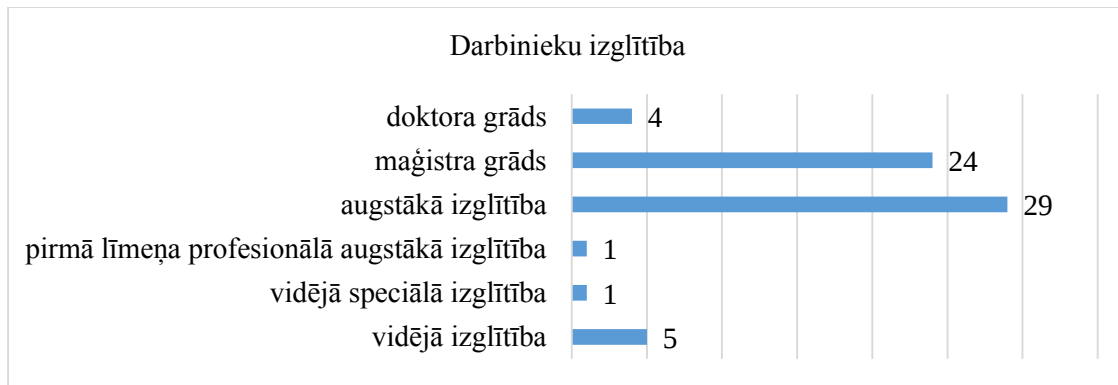
2015. gadā Patentu valdē bija 66 amata vietas, faktiskais nodarbināto skaits – 60 (vidēji). Darba tiesiskās attiecības iestādē pārtrauca četri darbinieki, bet darbu uzsāka viens darbinieks.

Pārskata periodā Patentu valdē strādāja 55 sievietes un 9 vīrieši.

Kvalitatīvu uzdevumu izpildi un iestādes attīstību nodrošina profesionāls personāls.

Nodarbinātie pastāvīgi pilnveido profesionālās zināšanas un iemaņas savā ikdienas darbā, iespēju robežās arī vietējā un starptautiskā līmeņa mācībās, pieredzes apmaiņas pasākumos un darba grupās.

Ar EPI finansiālu atbalstu īstenota angļu valodas apmācība 24 Patentu valdes darbiniekiem un franču valodas apmācība trim Patentu valdes darbiniekiem Valsts administrācijas skolas organizēto mācību kursu ietvaros. Pieci darbinieki papildinājuši vācu valodas zināšanas Gētes institūtā.

Pārskata periodā veikta ikgadējā darbinieku darbības un tās rezultātu novērtēšana. Kopumā novērtēti 58 nodarbinātie. Vērtējumu „teicami” saņēma 43 nodarbinātie, „ļoti labi” – 12, „labi” – trīs. Novērtēšanas rezultāti tiek izmantoti, papildinot darbinieku amatu aprakstus un nosakot mācību vajadzības.

Darbinieku profesionalitāti novērtējusi arī Tieslietu ministrija, piešķirot Goda diplomu par godprātīgu un priekšzīmīgu darba pienākumu pildīšanu Patentu valdes departamenta „Patentu tehniskā bibliotēka” vadošajai bibliotekārei patentu informācijas jautājumos Evītai Landei un II pakāpes Atzinības rakstu un „sudraba spalvu” par godprātīgu darbu un darba pienākumu priekšzīmīgu un pašai izliecīgu pildīšanu Patentu valdes Administratīvā departamenta juriskonsulei Lindai Zommerei.

KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA UN IZGLĪTOŠANA

Lai paaugstinātu sabiedrības izpratni par intelektuālā īpašuma aizsardzības nozīmi, Patentu valde 2015. gadā rīkoja virkni sabiedrības informēšanas pasākumus, tajā skaitā 10 seminārus, divas patentpilnvaroto konsultācijas (patentu klīnika). Patentu valde tika prezentēta piecās starptautiskajās izstādēs: *Baltic Fashion and Textile*, *Riga Food*, *Design Isle*, *Vide un Enerģija*, *Tech Industry*. Izstādes „Vide un enerģija” ietvaros Patentu valde rīkoja semināru „Rūpnieciskā īpašuma aizsardzības aktualitātes”. Patentu valde tika pārstāvēta Uzņēmēju dienās Zemgalē (Jelgavā) un Latgalē (Daugavpilī). Kopumā 37 pasākumus apmeklēja vairāk nekā 1780 interesentu – mazie un vidējie uzņēmēji, tehnoloģiju pārneses kontaktpunktu un zināšanu pārneses centru pārstāvji, intelektuālā īpašuma pasniedzēji, studenti, mācību spēki, zinātnieki, patentpilnvarotie, tiesneši, muitas darbinieki, skolēnu mācību uzņēmumu dalībnieki un citi interesenti.

Lai celtu studentu, akadēmiskā personāla un pētnieku izpratni par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību un tā nozīmi izgudrojumu veiksmīgā komercializācijā, Patentu valde 2015. gadā noslēdza sadarbības līgumus ar Rīgas Tehnisko universitāti, Rēzeknes Augstskolu (no 2016. gada 1. janvāra – Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija), Daugavpils Universitāti un Rīgas Stradiņa universitāti.

Patentu valdes speciālisti paralēli saviem tiešajiem darba pienākumiem uzstājās kā lektori un sniedza konsultācijas par rūpnieciskā īpašuma aizsardzības jautājumiem Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras rīkotajos pasākumos, Banku augstskolas, Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes Informācijas un bibliotēku studiju nodaļas, Rīgas Ekonomikas augstskolas, Rēzeknes Augstskolas, Daugavpils Universitātes studentiem un mācību spēkiem, kā arī Rēzeknes, Daugavpils un Bauskas novada uzņēmējiem.

Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē ietvaros 2015. gada 3. un 4. martā Patentu valde sadarbībā ar WIPO, EPI un OHIM rīkoja starptautisku konferenci „Intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzība”, kas kopā pulcēja 150 dalībniekus no vairāk nekā 30 valstīm. 2015. gada 21. un 22. aprīlī Rīgā tika organizēta Observatorijas publiskā sektora pārstāvju tikšanās. Tikšanās ietvaros dalībnieki tika informēti par aktuālajām Observatorijas aktivitātēm, sasniegtajiem rezultātiem un plānotajām darbībām nākotnē. 2015. gada 16. un 17. jūnijā Rīgā Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē ietvaros norisinājās 9. ikgadējā EPI un tās dalībvalstu sadarbības sanāksme, kuras rīkošanā piedalījās Patentu valde un kas pulcēja 38 EPI dalībvalstu pārstāvjus.

Sabiedrības informēšana un izglītošana veikta ne tikai pašu spēkiem, bet arī piesaistot starptautiskās organizācijas. 2015. gada 23. aprīlī Patentu valde sadarbībā ar Observatoriju rīkoja semināru „Aktualitātes intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu un novēršanas jomā”. Semināra dalībniekiem bija iespēja uzzināt par Observatorijas darbu, izstrādātajiem rīkiem un veikto pētījumu rezultātiem. Savukārt par tiesību pārkāpumu novēršanas aktualitātēm un problēmām Latvijā semināra dalībniekus informēja arī pārstāvji no Valsts ieņēmumu dienesta, Muitas pārvaldes, Valsts policijas, Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes un privātā sektora.

Godinot Latvijas uzņēmējus, kuri saskata rūpnieciskā īpašuma aizsardzības sistēmas radītās priekšrocības uzņēmumu ilgtermiņa konkurētspējas un produktivitātes paaugstināšanā, un veicinot Latvijas izcelsmes uzņēmējdarbības attīstību, Patentu valde un Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera 2015. gada 23. aprīlī jau trešo reizi rīkoja konkursu „Gada preču zīme”. 23. aprīlī – Pasaules Intelektuālā īpašuma dienai veltītā pasākumā, – tika pasniegti apbalvojumi konkursa „Gada preču zīme” laureātiem divās apbalvojuma nominācijās: „Gada preču zīme – Latvijai” un „Gada preču zīme – pasaulei”.

Patentu valde un Latvijas Zinātņu akadēmija (LZA) 2015. gada 4. septembrī jau sesto reizi pasniedza 2004. gadā nodibināto Valtera Capa balvu, kas, veicinot izgudrojumu rašanos Latvijā, reizi divos gados tiek pasniegta labākajiem izgudrotājiem. 4. septembrī – leģendārā izgudrotāja Valtera Capa dzimšanas dienā, - par izciliem izgudrojumiem un Latvijas tehnoloģisko sasniegumu atpazīstamības vairošanu Valtera Capa medaļa tika pasniegta LZA loceklim, profesoram Ivaram Kalviņam.

Sadarbībā ar OHIM un Latvijas Tiesnešu mācību centru Patentu valde rīkoja semināru „Strīdu izskatīšana preču zīmju jomā”, kā arī sadarbībā ar Rīgas Tehniskās universitātes un Eiropas patentu akadēmiju – semināru par intelektuālā īpašuma tiesību mācīšanu augstskolās.

Patentu valde arī 2015. gadā iesaistījās karjeras izglītības akcijā „Ēnu diena” un valsts pārvaldes atvērto durvju dienā, aicinot pie sevis ikvienu interesentu, lai pastāstītu par rūpnieciskā īpašuma jautājumiem, kā arī veicinātu sabiedrības izpratni par šīs jomas nozīmīgumu.

2015. gada 17. decembrī Patentu valde sadarbībā ar WIPO un Rīgas Tehnisko universitāti rīkoja apmācību semināru par patentēšanu ārvalstīs, izmantojot Patentu Kooperācijas līguma sniegtās priekšrocības. Semināru apmeklēja vairāk nekā 60 ieinteresētās personas.

Patentu valde 2015. gada 21. decembrī noslēdza vienošanos par sadarbību ar Biznesa izglītības biedrību ar sabiedriskā labuma statusu „*Junior Achievement-Young Enterprise Latvija*” (*Junior Achievement*) ar nolūku palielināt skolēnu un pedagogu izpratni par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību un iespējām to izmantot mācībās un praktiskajā uzņēmējdarbībā, dibinot skolēnu mācību uzņēmumus. Patentu valde piedalījās Vislatvijas Skolēnu mācību uzņēmumu Ziemassvētku gadatirgus žūrijas komisijas darbā.

Patentu valde 2015. gada maijā un septembrī piedalījās Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas e-pārvaldes integrētās informatīvās kampaņas „Valsts ir internetā” aktivitātē „Dienas bez rindām” un Valsts kancelejas rīkotajā kampaņā „Laba servisa kustība valsts pārvaldē”.

Regulāri veikta Patentu valdes tīmekļa vietnes aktualizēšana un pilnveidošana, sniedzot informāciju par aktualitātēm rūpnieciskā īpašuma jomā, kā arī jaunumiem iestādes aktivitātēs. Saziņai ar sabiedrību Bibliotēka uztur *Twitter* kontu @Patbib, kurā tiek publicēta informācija par aktualitātēm, kas attiecas uz rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzību Latvijā un pasaulē. Kontam ir 1550 sekotāju.

SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU

Patentu valde, pamatojoties uz divpusējiem sadarbības līgumiem, jau vairākus gadus īsteno regulāru sadarbību ar Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru un Latvijas Dizaineru savienību.

2015. gadā turpinājās sadarbība ar Latvijas Dizaineru savienību. Sadarbības līguma ar Latvijas Dizaineru savienību ietvaros Patentu valde piedalījās Rīgas starptautiskā dizaina izstādē „*Design Isle 2015*”, sniedzot konsultācijas preču zīmju un dizainparaugu aizsardzības jautājumos. Latvijas Dizaineru savienības organizētajā konkursā „Gada balva dizainā 2015” Patentu valde piedalījās konkursa darbu vērtēšanā un pasniedza balvu kategorijā „Rūpnieciskais dizains”.

Ar mērķi uzlabot studentu, akadēmiskā personāla un pētnieku izpratni par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību un tā nozīmi izgudrojumu veiksmīgā komercializācijā Patentu valde 2015. gadā noslēdza sadarbības līgumus ar Rīgas Tehnisko universitāti (24. martā), Rēzeknes Augstskolu (29. oktobrī), Daugavpils Universitāti (30. oktobrī) un Rīgas Stradiņa universitāti (30. novembrī). Sadarbības līgumu ietvaros Rīgas Tehniskajā universitātē un Daugavpils Universitātē tika izveidoti PATLIB centri, kuru darbiniekiem tika uzsāktas apmācības par speciālo informācijas resursu izmantošanu patentu, preču zīmju un dizainparaugu meklējumos.

Patentu valde un Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera 2013. gadā iedibināja apbalvojumu „Gada preču zīme”, lai veicinātu uzņēmēju izpratni par preču zīmju aizsardzību un preču zīmju nozīmi komercdarbībā. Šis apbalvojums ik gadu tiek piešķirts divās nominācijās – „Gada preču zīme – Latvijai” un „Gada preču zīme – pasaulei”.

Sadarbība ar nevalstisko sektoru palīdz efektīvi noskaidrot rūpnieciskā īpašuma nozares problēmjautājumus un meklēt to risinājumus, tādēļ Patentu valde labprāt uzrunā nevalstiskās organizācijas, kā arī atsaucas sadarbības piedāvājumiem, gan piedaloties konferencēs un semināros, gan pārrunājot aktuālos jautājumus.

FINANŠU RESURSI

Iestādes budžetu 2015. gadā veidoja pamatbudžeta apakšprogramma 06.02.00 „Rūpnieciskā īpašuma aizsardzība” un 96.00.00 „Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšana 2015. gadā”.

Saskaņā ar likumu „Par valsts budžetu 2015. gadam” un grozījumiem, kas veikti saskaņā ar Finanšu ministrijas rīkojumiem, Patentu valdei apstiprināti resursi izdevumu segšanai 2 314 835 *euro* apmērā, tajā skaitā 205 842 *euro* no iepriekšējo gadu maksas pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu naudas līdzekļu atlikuma. Izdevumu budžeta izpilde pārskata periodā 2 292 001 *euro*, tajā skaitā: atalgojums, valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, sociāla rakstura pabalsti un kompensācijas – 1 008 027 *euro*, ar iestādes darbības nodrošināšanu saistītie kārtējie izdevumi – 458 120 *euro*, izdevumi kapitālieguldījumiem – 301 833 *euro*, izdevumi starptautiskās sadarbības ietvaros – 524 021 *euro*.

Patentu valdei apstiprinātie finanšu līdzekļi un to izlietojums 2014. un 2015. gadā (*euro*)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2014. gadā (faktiskā izpilde)	2015. gadā	
			gada plāns	faktiskā izpilde
1.	resursi izdevumu segšanai (kopā)	2 158 152	2 108 993	2 510 028
1.1.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	666 917	481 401	882 445
1.2.	dotācijas	1 491 235	1 627 592	1 627 583
2.	izdevumi (kopā)	1 867 859	2 314 835	2 292 001
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	1 684 522	2 012 255	1 990 168
2.1.1.	kārtējie izdevumi	1 336 343	1 488 226	1 466 147
2.1.2.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	348 179	524 029	524 021
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	183 337	302 580	301 833
3.	Maksa pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas palielinājums (-) vai samazinājums (+)	290 293	205 842	218 027

2015. gadā valsts pamatbudžetā iemaksātas rūpnieciskā īpašuma aizsardzības nodevas 2 468 828 *euro* apmērā.

Paredzētie ieņēmumi un izdevumi 2016. gadā

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2015. gadā (faktiskā izpilde)	2016. gada plāns
1.	resursi izdevumu segšanai (kopā)	2 510 028	2 154 329
1.1.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	882 445	2 154 329
1.2.	dotācijas	1 627 583	0
2.	izdevumi (kopā)	2 292 001	2 366 940
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	1 990 168	2 285 590
2.1.1.	kārtējie izdevumi	1 466 147	1 685 721
2.1.2.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	524 021	599 869
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	301 833	81 350
3.	Maksa pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas palielinājums (-) vai samazinājums (+)	218 027	212 611

DARBĪBAS PRIORITĀTES 2016. GADAM

1. Izstrādāt konceptuālo ziņojumu „Par intelektuālā īpašuma aizsardzības un pārvaldības sistēmu Latvijas Republikā”, veicot esošās sistēmas izvērtējumu, nosakot veicamos uzdevumus un iesakot konkrētas darbības un attīstības mērķus turpmākai darbībai. Šī uzdevuma sākotnējā posmā – intelektuālā īpašuma stratēģijas izveidē Latvijai – piedalās WIPO.

2. Nacionālo patentu kvalitātes uzlabošana, noslēdzot nepieciešamos līgumus ar EPO un EPI vai Ziemeļvalstu Patentu institūtu, lai nodrošinātu Latvijas patenta pieteicējiem iespēju saņemt patentmeklējumus un eksperta atzinumus, kas sniegtu informāciju par izgudrojuma atbilstību novitātes un izgudrojuma līmeņa kritērijiem, tādējādi sniedzot Latvijas patenta pieteicējiem izsmēlošu informāciju par konkrēto izgudrojumu, papildus formālo prasību pārbaudei, ko veic Patentu valde.

3. Ņemot vērā Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma stāšanos spēkā 2016. gada 1. janvārī, viens no būtiskiem uzdevumiem ir Patentu valdes Apelācijas padomes pārveide par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomi, kuras locekļus apstiprinās MK, un darbs šajā institūcijā būs Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes locekļu pamatdarbs.

4. Veikt nepieciešamos pasākumus, lai pilnībā izmantotu ieviestās preču zīmju un dizainparaugu sistēmas *Back Office* sniegtās priekšrocības, tajā skaitā veicot sasaistes un integrācijas ar citām Patentu valdes sistēmām.

5. Jaunas patentu informācijas sistēmas izstrādes uzsākšana, kura nodrošinās Latvijā iesniegto patentu pieteikumu, Latvijā apstiprināto un uz Latviju attiecināto Eiropas patentu, kā arī papildu aizsardzības sertifikātu pārvaldību. Sistēma arī nodrošinās patentu pieteikumu un patentu datu pieejamību Patentu valdes tīmekļa vietnē, kā arī iespēju iesniegt patentu pieteikumus tiešsaistes režīmā.

6. EUIPO un EPI projektu ieviešana – ņemot vērā to, ka starptautiskie partneri piedāvā virkni projektu, kas sniedz iespēju uzlabot Patentu valdes darbību, aktīva sadarbība ar EUIPO un EPI uzskatāma par vienu no svarīgākajām prioritātēm.

7. Sadarbībā ar Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru organizēt ikgadējo konkursu „Gada preču zīme”.

8. Atbilstoši normatīvo aktu prasībām rīkot profesionālo patentpilnvarnieku kvalifikācijas eksāmenus, veicinot patentpilnvarnieku profesijas nostiprināšanos.

9. Informācijas pakalpojumu paplašināšana – turpmāk ir paredzēts rīkot sabiedrības informēšanas pasākumus par rūpnieciskā īpašuma aizsardzības jautājumiem uzņēmējiem, intelektuālā īpašuma pasniedzējiem, augstāko mācību iestāžu pasniedzējiem, studentiem; piedalīties starptautiskajās izstādēs un Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras, *Junior Achievement*, Latvijas Tehnoloģiskā centra un Eiropas Biznesa atbalsta tīkla Latvijā, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras rīkotajos pasākumos.

Latvijas Republikas Patentu valde
Citadeles iela 7/70, Rīga, LV-1010
Tālrunis: 67 099 600
Fakss: 67 099 650
E-pasts: lietvediba@lrpv.gov.lv
Tīmekļa vietne: <http://www.lrpv.gov.lv>